
Orzecznictwo Sądu Dyscyplinarnego

Palestra 38/11(443), 190-195

1994

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Orzecznictwo Sądu Dyscyplinarnego

Orzeczenie Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej w X

SD 1/93

Dnia 25 czerwca 1993 r. Sąd Dyscyplinarny Izby Adwokackiej w X po rozpoznaniu sprawy dyscyplinarnej adw. A.B. obwinionego o to, że:

- 1) w okresie od dnia 20 VII 1990 r. do dnia 20 XI 1990 r. występując w sprawie o sygn. (...) Sądu Rejonowego w X, jako pełnomocnik C.D. i E.D., a następnie w sprawie o sygn. (...) Sądu Rejonowego w X, jako pełnomocnik uczestniczki F. G. a z wniosku C.D. i E.D. – pobrał od C.D. i E.D. łączną kwotę 28 561 franków francuskich stanowiącą wg ówczesnej relacji wartość 8600 dolarów amerykańskich, a niezależnie od wpłaconej do kasy Zespołu Adwokackiego Nr (...) w X kwoty 1350 tys. zł uwidocznionej na karcie ewidencyjnej nr (...), tj. o przewinienie z art. 80 ustawy z dnia 26 V 1982 r. Prawo o adwokaturze (Dz U Nr 16, poz. 124) oraz § 1 pkt 2 i 3, § 4 i § 7 Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu z 25 X 1987 r.
- 2) W napisanych przez siebie listach z 1 V 1990 r., 5 IX 1990 r. oraz 8 XI 1990 r. a adresowanych do C.D. i E.D. żądał przesłania mu pieniędzy (dewiz) na pokrycie kosztów związanych z przysposobieniem, w tym również na „rekompensatę dla rodziców biologicznych” dziecka, opiekę i badania lekarskie, pracę dwóch mamek oraz rzeczy pierwszej potrzeby dla dziecka, tj. o przewinienie z art. 80 ustawy z dnia 26 V 1982 r. Prawa o adwokaturze (Dz U Nr 16, poz. 124) oraz § 1 pkt 2 i 3, § 4 i § 7 Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu z 25 X 1987 r.
- 3) W lipcu 1990 r. razem z C.D. i E.D. oraz tłumaczem (...) pojechał do domu małżonków H.I. i J.I. zamieszkałych w Y, celem omówienia sprawy przysposobienia ich małoletniego dziecka, tj. o przewinienie z art. 80 ustawy z dnia 26 V 1982 r. Prawo o adwokaturze (Dz U Nr 16, poz. 124) oraz § 1 pkt 2 i 3, § 4 i § 7 Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu z 25 X 1987 r.

orzekł:

I. Obwinionego A.B. uznać za winnego popełnienia czynu opisanego w pkt 1 aktu oskarżenia stanowiącego przewinienie dyscypl-

linarne z art. 80 ustawy z 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (Dz U Nr 16 poz. 124) oraz § 1 pkt 2 i 3 oraz § 10 Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu uchwalonego przez Naczelną Radę Adwokacką 25 X 1987 r. i za to na podstawie art. 81 pkt 4 cytowanej ustawy Prawo o adwokaturze orzeka karę zawieszenia w czynnościach zawodowych na okres trzech miesięcy.

II. Obwinionego A.B. uznać za winnego tego, że w napisanym przez siebie liście z dnia 5 X 1990 r. adresowanym do C.D. i E.D. żądał przesłania mu pieniędzy (dewiz) na pokrycie kosztów związanych z przysposobieniem, w tym również na „rekompensatę dla rodziców biologicznych” dziecka, „opiekę i badania lekarskie, pracę dwóch mamek oraz rzeczy pierwszej potrzeby dla dziecka”, tj. o przewinienie dyscyplinarne z art. 80 cytowanej wyżej ustawy Prawo o adwokaturze oraz § 1 pkt 2 i § 10 cytowanej wyżej Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu i za to, na podstawie art. 81 pkt 3 cyt. ustawy Prawo o adwokaturze orzeka karę pieniężną w kwocie: 20 000 000 zł (dwadzieścia milionów zł).

III. Obwinionego A.B. uznać za winnego czynu opisanego w pkt 3 aktu oskarżenia, stanowiącego przewinienie dyscyplinarne z art. 80 cyt. wyżej ustawy Prawo o adwokaturze oraz § 1 pkt 2 i 3 cyt. wyżej Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu, z tym że ustala, że wyjazd opisany w pkt 3 aktu oskarżenia i miał miejsce między 21 lipca a 31 lipca 1990 r. i za to na podstawie art. 81 pkt 3 cytowanej wyżej ustawy Prawo o adwokaturze orzeka karę pieniężną w kwocie 10 000 000 zł (dziesięć milionów zł).

IV. Na podstawie § 32 ustęp 1 i ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 XI 1983 r. w sprawie postępowania dyscyplinarnego przeciwko adwokatom i aplikantom adwokackim w miejsce oznaczonych kar pieniężnych orzeka karę łączną w kwocie 20 000 000 zł (dwadzieścia milionów zł).

V. Na podstawie § 60 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 cytowanego wyżej rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 19 XI 1983 r. wymierza obwinionemu A.B. opłatę zryczałtowaną w kwocie 100 000 zł (sto tysięcy złotych).

Uzasadnienie:

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W 1989 r. obywatele (...) państwo C.D. i E.D. zwrócili się do adwokata A.B. z pytaniami dotyczącymi możliwości przeprowadzenia przez niego w Polsce postępowania o przysposobienie polskiego dziecka.

Około 20 lipca 1990 r. będąc w Polsce państwo D. udzielili adwokatowi A.B. pełnomocnictwa do prowadzenia takiej sprawy.

W dniu 20 lipca 1990 r. zostali też przesłuchani w trybie zabezpieczenia dowodu przez Sąd Rejonowy w X, Wydział Rodzinny i Nieletnich w sprawie sygn. (...).

W tym też okresie podczas konferencji obwinionego z pp. D. w ZA Nr (...) w X, którego był on wtedy członkiem została podpisana umowa między pp. D. a p. K.L. – teściową obwinionego – w wyniku której p. L. miała zająć się „techniczną” stroną adopcji. Wtedy też została podpisana przez państwo D. karta ewidencyjna nr rep. (...) dotycząca zleconej obwinionemu sprawy.

Ponieważ pp. D. nie dysponowali wtedy ani pieniędzmi polskimi ani dewizami, a za kilka dni wyjeżdżali z Polski – jak to wynika z ww. karty – założył za nich w sierpniu 950 000 zł, a w kwietniu 1992 r. 400 000 zł, czyli łącznie kwotę 1 350 000 zł, którą wpłacił do kasy Zespołu. W czasie tej konferencji zostało też ustalone, jakie rodzajowo wydatki będą musieli ponieść państwo D. w związku ze sprawą o przysposobienie, a to m.in. za opiekę nad dzieckiem przez wynajętą w tym celu osobę, koszty utrzymania dziecka, rekompensatę finansową dla matki dziecka związaną z ciążą, porodem i położeniem. Pieniądze na te cele miały być przekazywane na konto p. L. Kwoty te miały obejmować honorarium dla obwinionego na zwrot poniesionych przez niego wydatków np. na przejazdy (dowód: wyjaśnienia obwinionego złożone na rozprawie i pisemnie na ręce Rzecznika Dyscyplinarnego ORA, zeznania świadka L., umowa z 20 VII 1990 r. podpisana przez państwo D. i p. L.).

W czasie pobytu państwa D. w Polsce w lipcu 1990 r. obwiniony został powiadomiony przez Kierowniczkę Towarzystwa Przyjaciół Dzieci przy ul. Z. w X, że rodzina H.I. i J.I. z Y chce oddać swe dziecko do adopcji. W związku z tym obwiniony 3 razy jeździł do Y. Po raz pierwszy po to, by z daleka oglądnąć dom rodzinny I., następnie między 21 a 31 VII 1990 r. z pp. D., by w domu I. omówić sprawy związane z przysposobieniem ich dziecka przez pp. D. i po raz trzeci – by w Urzędzie Stanu Cywilnego w Y zorientować się, gdzie są dokumenty dziecka.

W związku z zamiarem państwa D. przysposobienia córki państwa I., dziecko to w okresie 2 VIII – 13 VIII 1990 r. przebywało poza domem państwa I. W tym czasie przez 1 dobę było pod opieką p. M. – znajomej obwinionego i p. L. – a następnie wskutek zaburzeń pokarmowych w szpitalu w Ż. skąd 13 VIII 1990 r. zostało odebrane przez p. M. i oddane państwu I., którzy zmienili swój zamiar i cofnęli zgodę na adopcję ich córki (dowód: wyjaśnienia obw., zeznania św. L.).

Dlatego też, gdy w 1991 r. zatelefonowała do obwinionego ze szpitala F.G. informując go, że chce oddać do adopcji swą córkę N., obwiniony przyjął od niej pełnomocnictwo do zastępowania jej w tej sprawie,

zwracając się do swego kolegi adw. O.P., by ten reprezentował w postępowaniu sądowym małżonków D. Wszystkie dokumenty potrzebne do przeprowadzenia tego postępowania łącznie z podpisanym przez państwo D. pełnomocnictwem *in blanco* adw. O.P. otrzymał od obwinionego (dowód: wyjaśnienia obwinionego j.w. zeznania św. O.P.).

Adw. O.P. złożył stosowny wniosek w Sądzie Rejonowym w X [sprawa (...)]. Postępowanie w tej sprawie zostało jednak zawieszono w związku z wszczęciem postępowania o pozbawienie F.G. władzy rodzicielskiej nad córką N.

Wynagrodzenie za prowadzenie sprawy (...) adwokat O.P. – wg zapewnień obwinionego – miał otrzymać od małżonków D. podczas ich pobytu w Polsce. Ponieważ mimo upływu czasu nie skontaktowali się oni z nim ani osobiście, ani listownie, co uniemożliwiało adw. O.P. właściwe prowadzenie sprawy ani też nie wpłacili żadnej kwoty tytułem honorarium, listem z 31 III 1992 r. adw. O.P. wypowiedział im pełnomocnictwo w tej sprawie. Wynagrodzenia za dokonane czynności do dziś nie otrzymał.

Małżonkowie D. zniecierpliwieni przedłużaniem się postępowania dotyczącego przysposobienia przez nich dziecka w Polsce zwrócili się w czerwcu 1992 r. do Konsulatu (...) w X z prośbą o interwencję, o czym powiadomili obwinionego listem z 30 VI 1992 r., domagając się jednocześnie zwrotu przekazanych mu pieniędzy (dowód: list małżonków D. z 30 VI 1992 r. k. 53, 54, wyjaśnienia obwinionego). W związku ze zleconą przez pp. D. obwinionemu sprawą o przysposobienie przekazali oni na konto p. L. w okresie 20 VII 1990 – 20 XI 1990 r. kwotę 28 561 franków francuskich stanowiących równowartość 8600 USD. Faktycznie jednak pieniądze te były dla obwinionego, on nimi dysponował, a K.L. tylko „użyczyła” mu w tym celu swego konta.

Po zrezygnowaniu przez pp. D. z prowadzenia przez obwinionego sprawy o przysposobienie, obwiniony wywiózł z Polski w lecie 1992 r. kwotę 28 561 franków francuskich za granicę wyjeżdżając na wakacje do (...) i tam za pośrednictwem banku (...) przekazał je na konto małżonków D. Obecnie nie mają oni pretensji finansowych do obwinionego (dowód: wyjaśnienia obwinionego, list państwa D. skierowany do obrońcy obwinionego z 29 V 1993 r.).

Obw. A.B. nie przyznał się do winy odnośnie żadnego z zarzucanych mu czynów, z tym że przyznał fakt opisany w pkt 3 aktu oskarżenia. W swych wyjaśnieniach pisemnych i ustnych na rozprawie zaprzeczył, by pobrał od pp. D. jakiegokolwiek pieniądze. Stwierdził, że kwota 28 561 ff została przekazana przez pp. D. dla K.L., która miała nią dysponować, jako osoba zajmująca się „techniczną stroną przedsięwzięcia”. Z uwagi na powyższe, jeżeli w listach do małżonków D. domagał

się przesłania pieniędzy, to tylko na rzecz K.L. i domagał się ich w imieniu jej. Gdyby bowiem nie była jego teściową, nie pisałby tych listów za p. K.L.

Zdaniem obwinionego w sprawie dotyczącej adopcji przez małżonków D. córki państwa I. miał on obowiązek odbywać konferencje w tej sprawie w ich domu w Y.

Wyjaśnieniom obwinionego, iż nie pobrał od pp. I. 28 561 ff poza Zespołem i nie żądał w listach do pp. D. przesłania mu pieniędzy na wydatki związane z przysposobieniem, w tym na rekompensatę dla rodziców biologicznych dziecka, pracę mamek, opiekę i badania lekarskie, rzeczy pierwszej potrzeby, sąd nie dał wiary. Z dokumentów bankowych znajdujących się w aktach sprawy oraz listów małżonków D. do obwinionego, a także z listów obwinionego do nich i telegramu obwinionego do małżonków D. jednoznacznie wynika, że pieniądze – choć przesłane na konto p. K.L. – w rzeczywistości były przekazywane dla obwinionego.

Sąd zważył, co następuje: (...)

Obw. A.B. żądając w liście skierowanym do pp. D. z 5 IX 1990 r. przesłania mu pieniędzy (dewiz) na pokrycie kosztów związanych z przysposobieniem, w tym również na rekompensatę dla rodziców biologicznych dziecka, opiekę i badania lekarskie, pracę mamek oraz rzeczy pierwszej potrzeby dziecka, w sposób rażąco naruszył cyt. wyżej przepisy Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu. Zgodnie bowiem z § 6 cyt. Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości klient mógł wpłacić do kasy zespołu adwokackiego do rozliczenia kwoty na pokrycie wydatków związanych z opłatami sądowymi, skarbowymi, delegacjami, przepisywaniem i kopiowaniem akt, innymi celowymi i udokumentowanymi wydatkami. Do tych ostatnich nie można zaliczać takich wydatków związanych z adopcją, o jakich mowa w liście obwinionego do państwa D. z 5 IX 1990 r. jako rekompensata kosztów dla rodziców naturalnych, z listu z 8 XI 1990 r., wynika zaś – chociaż w nim obwiniony nie domagał się przesłania pieniędzy – że miały być one także przeznaczone na opiekę nad dzieckiem i badania lekarskie, pracę mamek i rzeczy pierwszej potrzeby. Jest sprawą niegodną adwokata, by zajmował się takimi sprawami i w związku z tym żądał od klienta pieniędzy na wydatki z tym związane.

Obw. A.B. jadąc do domu rodziny I. w Y celem omówienia spraw związanych z przysposobieniem ich dziecka przez małżonków D. także naruszył § 1 pkt 2 i 3 cytowanego Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu. Stosownie do ustalonej praktyki i przyjętych w środowisku adwokackim zwyczajów w ogóle nie powinien odbywać konferencji w domu klienta – osoby fizycznej. Wyjątkiem może być jedynie stan zdrowia klienta (ciężka choroba, niedośćność spowodowa-

wana starością itp.). Niedopuszczalne jest odbywanie konferencji w domu osoby, która nie jest klientem adwokata i której pozycja procesowa może sprawić, że będzie ona faktycznym przeciwnikiem osoby reprezentowanej w postępowaniu przez adwokata.

Mając powyższe na uwadze sąd uznał obwinionego A.B. za winnego popełnienia przewinień dyscyplinarnych opisanych w części dyspozytywnej orzeczenia (...).

Wymierzając obwinionemu kary za poszczególne przewinienia sąd miał na uwadze następujące okoliczności obciążające:

Odnośnie do czynu określonego w pkt I orzeczenia jego wielką szkodliwość dla środowiska adwokackiego.

Ten czyn obwinionego spowodował zainteresowanie się konsulatu (...) sposobem prowadzenia przez obwinionego spraw o przysposobienie, co w niekorzystnym świetle postawiło całą adwokatyrę (...).

Jako okoliczność łagodzącą sąd uznał zwrócenie przez obwinionego państwu D. całej kwoty, chociaż nastąpiło to dopiero w czasie, gdy przeciwko obwinionemu toczyło się już postępowanie dyscyplinarne o popełnienie tego czynu, a małżonkowie D. o pieniądze się upominali.

Odnośnie do czynu określonego w pkt II orzeczenia sąd miał na uwadze, że domaganie się przez adwokata prowadzącego sprawę o adopcję pieniędzy na rekompensatę dla rodziców naturalnych dziecka, pracę mamek itp. jest niegodne adwokata. Postępowanie takie sugeruje bowiem, że adwokat faktycznie zajmuje się załatwianiem także takich spraw, co godzi w powagę wykonywanego przez niego zawodu i powoduje obniżenie prestiżu zawodu adwokata w opinii społecznej. (...)

Mając powyższe na uwadze sąd uznał, że za czyn określony w pkt I orzeczenia karą właściwą będzie zawieszenie obwinionego w czynnościach zawodowych na okres 3 miesięcy. Z uwagi bowiem na swą wyjątkową szkodliwość czyn ten musiał spowodować wymierzenie obwinionemu surowej kary co do jej rodzaju. Wobec jednak powołanych wyżej okoliczności łagodzących sąd uznał, że orzeczenie tej kary w wymiarze 3 miesięcy będzie wystarczające.

Za czyny opisane w pkt II i III orzeczenia sąd uznał za właściwe wymierzyć obwinionemu kary pieniężne dostosowane do wysokości aktualnych zarobków obwinionego i zróżnicowanej co do wysokości wobec różnej szkodliwości obu tych czynów (...).